Mededelingenblad

Zuid-Hollandse vereniging van
PostzegelVerzamelaars

Retouradres: Herikerberg 3, 2716 ET Zoetermeer

Jaargang 63

nr. 3, september 2026

- **André van der Vossen**
  Graficus van alle markten thuis
- **Afrikaanse droogte**

Mededelingenblad van de ZHPV

De '**Z**uid**H**ollandse vereniging van **P**ostzegel**V**erzamelaars' ZHPV is aangesloten bij de 'Koninklijke Nederlandse Bond van Filatelisten-verenigingen'.

VOORZITTER: T.J. Haan
SECRETARIS: H.M. Jetten,
Herikerberg 3, 2716 ET
Zoetermeer, 079-3213218,
secretaris@zhpv.nl

PENNINGMEESTER:
R. van Heyningen,
Architect Luthmannstraat 4,
2552ZH Den Haag, 06-40028056,
Rekening BIC: ABNANL2A
IBAN: NL65ABNA0426636139
t.n.v. ZHPV te Wateringen
penningmeester@zhpv.nl

JEUGDAFDELING: S. Rotteveel
Symfoniestraat 55e, 2553 TB,
Den Haag,
06-27233453,
simonrotteveel@ziggo.nl

LEDENADMINISTRATIE:
Aanmeldingen, opzegging lidmaat-schap, (email)-adreswijzigingen en dergelijke doorgeven aan:
A.J.W. Huiskamp, Werflaan 59
2725DG Zoetermeer,
Tel. 06 53234521
ledenadministratie@zhpv.nl

Dit blad is een uitgave van de ZHPV. Het wordt verspreid onder leden en belanghebbenden.
ISSN nr. 1874-4117

© Het overnemen van artikelen is in overleg met de redactie en met bronvermelding toegestaan voor zover dit de filatelie in opbouwende zin ondersteunt.
De verantwoordelijkheid voor verklaringen of meningen in dit blad berust bij de auteur.

Eventuele rechten op fotomateriaal zijn zo goed mogelijk nagegaan. Mochten er onvoorzien toch rechten toegeschreven moeten worden, dan bieden wij voor de omissie onze verontschuldigingen aan en zullen in een eerstvolgende uitgave e.e.a. alsnog corrigeren.

UITGEVER:
Zuid-Hollandse vereniging van PostzegelVerzamelaars
info@zhpv.nl
www.zhpv.nl

REDACTIE: Huub Savenije
Tjalie Robinsonduin 17
2566 HE Den Haag
redactie@zhpv.nl

Mededelingenblad 2026 nr. 3

In dit nummer:

2 Van het bestuur en de redactie
5 Afrikaanse droogte
6 André van der Vossen, graficus van alle markten thuis
9 De filatelie verandert van jas
11 Activiteiten

VAN HET BESTUUR en DE REDACTIE

Welkom

Het is een hele hete zomer geweest en wellicht heeft u niet veel tijd aan uw hobby kunnen besteden. Maar we pikken de draad weer enthousiast op en we rekenen weer op een mooi postzegelseizoen.

Dit is het tweede mededelingenblad onder mijn redactie, nadat Jan Vogel het stokje aan mij had overgedragen. Maar zoals u zult zien, zit Jan niet stil en schrijft hij nog steeds mooie stukken. In dit blad treft u wederom een zeer lezenswaardig artikel aan van zijn hand en ook in de volgende nummers zullen er stukken van Jan in staan. Wij overwegen zelfs een extra dik nummer in volgende edities.

Maar eerst wat lief en leed van de vereniging.

In Memoriam Piet Hoogduin.

Op 7 mei jl. is ons lid Piet Hoogduin overleden. Piet is 93 jaar geworden en vertoefde 4 jaar lang in verpleegcentrum Prinsenhof in Leidschendam. Piet was dementerend en zijn vrouw kon hem niet meer thuis verzorgen. Het echtpaar Hoogduin is kinderloos gebleven. Gedurende zijn arbeidsleven was Piet parketsecretaris van de officier van justitie in Den Haag. Piet was lid sinds 27 december 1967.

Peter Kreuning 50 jaar lid van de ZHPV

Peter Kreuning was afgelopen jaar 50 jaar lid van de ZHPV. Helaas was hij verhinderd om op 18 april op de ALV te komen. De secretaris bezocht hem thuis om de gouden pen te overhandigen (zie foto). Peter is begonnen als jeugdlid bij mw. Rietbroek die toen jeugdleider was. In die tijd was dat voor de jeugd een wekelijkse bijeenkomst. Peter doet nog steeds mee aan het rondzendverkeer, maar op de beurzen komt hij niet meer. Sinds zijn pensionering trekt hij er op de fiets samen met zijn vrouw geregeld op uit. Gedurende zijn arbeidsleven werkte hij op de administratie van een grote apothekersorganisatie.

Van het bestuur:

Opschorten tafelgeld en entreegeld

Op de vergadering van 6 juni 2026 heeft het bestuur een aantal besluiten genomen in het licht van de gunstige financiële situatie van de vereniging.

1. Vanaf 6 juni wordt er geen tafelgeld meer gevraagd aan tafelhouders. Leden die een tafel willen reserveren dienen dat vooraf bij de beursleider te melden. De beursleider kent het aantal beschikbare tafels toe aan leden op basis van betrokkenheid bij voorgaande beurzen. Dus tafelhouders die het langst of vaakst bij de desbetreffende beurs aanwezig waren krijgen voorrang.

2. Vanaf 6 juni hoeven gasten de eerste drie keer geen toegang te betalen. Dat geeft voldoende gelegenheid voor de gasten om de vereniging te leren kennen en te besluiten of ze lid willen worden. Worden ze geen lid, dan betalen ze weer 1 euro per bezoek, zoals tot voor kort gebruikelijk.

Vacatures

Verder brengen wij een aantal urgente vacatures onder uw aandacht. Wij zoeken per direct:

1. Een kandidaat penningmeester. Mocht u iemand kennen die mogelijk geïnteresseerd is in de taak van penningmeester, dan horen wij dit graag.

2. Een beursleider voor de beurs in Leidschendam. De beurs in Den Haag wordt geleid door Huub Savenije en Henk Jetten is bereid om de beurs in Zoetermeer te blijven leiden. Maar we hebben voor de beurs in Leidschendam nog niemand bereid gevonden om de taak van Henk Jetten over te nemen

3. De huidige kascommissieleden hebben hun termijnen volbracht. Wij zoeken twee nieuwe leden voor de kascommissie.

Algemene (najaars-) Ledenvergadering

Het bestuur van de ZHPV nodigt alle leden uit tot het bijwonen van de najaarsvergadering op zaterdag 3 oktober 2026. De vergadering wordt gehouden bij Buurtvereniging Buytenrode, César Franckrode 60 te Zoetermeer. Aanvang 15.30 uur, aansluitend aan de reguliere beurs

De agenda luidt als volgt:

1. Opening
2. Binnengekomen stukken en mededelingen
3. Verslag van de Algemene Ledenvergadering van 18 april 2026.
4. Financieel Jaarverslag 2025 (aangepast)
5. Begroting 2027
6. Vaststelling contributies 2027
7. Afscheid van ons bestuurslid Herwig Pauwels
8. Rondvraag
9. Sluiting

Toelichting bij de agenda:

De vergaderstukken zijn vanaf 12 september a.s. op de website (www.zhpv.nl) te lezen en te downloaden. U treft deze stukken aan door te klikken op "Mijn ZHPV inloggen". Ook liggen deze stukken tijdens de vergadering ter inzage of kunnen, op aanvraag bij de secretaris, tel. 06-36312216 of op zijn e-mailadres: secretaris@zhpv.nl vooraf worden toegezonden (bij voorkeur per e-mail).

Najaarsveiling

De najaarsveiling 2026 komt na de zomervakantie weer in beeld! In oktober is het zover. Op de voorjaarsveiling afgelopen april hielden we de kijkdag en veilingmiddag weer ‘ouderwets’ op één dag. En dat beviel ons goed. Ook van de aanwezige bieders in de zaal hoorden we positieve geluiden hierover. Daarom gaan we het kijken en veilen op de najaarsveiling 2026 ook op dezelfde dag houden.

De najaarsveiling 2026 vindt plaats op zaterdag 24 oktober 2026. Het bekijken van de kavels vindt plaats van 10.00 tot 13.00 uur en het veilen van de kavels start om 13.45 uur.

We streven wederom naar het aanbieden van mooie en gewilde kavels, die zich in een hoge belangstelling mogen verheugen van de bieders. Dat is gunstig voor zowel jou als koper, als voor degene die kavels inbrengt voor de veiling.

Afrikaanse droogte

Terwijl ik deze hete zomer in Frankrijk in de hangmat lag, werd het nieuws gedomineerd door ongekende bosbranden, en was er volop sprake van een record droogte, die we sinds 1976 niet meer hadden meegemaakt. Daarbij moest ik onwillekeurig terugdenken aan mijn tijd in Afrika. De droogte die wij nu in Europa hebben meegemaakt is in Afrika heel normaal en bovendien duurt die soms meerder jaren als de regentijd uitblijft. Dit zien wij ook terug op Afrikaanse postzegels. Hiernaast twee zegels uit Mauritius uit 1975. Je zou verwachten dat een eilandje midden in de Oceaan geen last zou hebben van droogte, maar ook daar is droogte een terugkerend fenomeen. Deze zegel is gewijd aan de droogte in het hele Afrikaanse continent. Er was in de jaren daarvoor een verzengende droogteperiode in de Sahel geweest, maar ook in Zuidelijk Afrika. En wonderbaarlijk genoeg werden die periodes van droogte daarna opgevolgd door een periode met vernietigende overstromingen.

Net als hier in Europa, gaan droogtes in Afrika gepaard met felle bosbranden. De traditionele methode om deze branden te bestrijden is met gecontroleerde branden het brandbare materiaal te verwijderen. In Mozambique had men in 1980 een campagne om deze traditionele methode van gecontroleerde branden weer in gebruik te nemen. In de koloniale tijd hadden de Portugezen deze methode juist verboden omdat ze probeerden branden helemaal uit te bannen. In Europa komen we er nu ook achter dat met het huidige klimaat branden niet helemaal uit te bannen zijn en dat gecontroleerd branden een deel van de oplossing is. Deze zegel uit Mozambique uit 1980 propageert deze methode.

Tijdens dit soort dramatische droogtes treedt er in de meest getroffen gebieden altijd een hulpprogramma in werking dat door het Rode Kruis wordt gecoördineerd. Deze Mozambikaanse zegel uit 1983 is onderdeel van een rode kruis serie die ook aandacht geeft aan overstromingen en medische hulp bij calamiteiten.

Ook de Wereld Meteorologische Organisatie (WMO) staat landen bij tijdens droogtes en overstromingen. Met hun wereldomspannend netwerk aan meetinstrumenten kunnen zij waarschuwen voor overstromingen en langere periodes van droogte. Met deze zegel uit 1985 wordt dit door Mozambique gememoreerd.

Huub Savenije

André van der Vossen

Graficus van alle markten thuis

Jaren geleden kreeg ik van wijlen Ben Kruse, voormalig voorzitter en erelid van de ZHPV, een fiscaalzegel en een aanhangsel van een fiscaalzegel. Ik was daar zeer verguld mee want naar mijn mening was dat een ontwerp in de Art Decostijl, een van mijn verzamelgebieden. Het betreft een ontwerp van André van der Vossen en daarmee ontstond mijn interesse in deze kunstenaar. Van der Vossen (1893-1963) was graficus en schilder. In 1915 ging hij in zijn geboorteplaats Haarlem naar de School voor Bouwkunde waar hij onder meer de opleiding houtsnedetechniek volgde. Hij was gedurende een periode (1917-1933) als vormgever en postzegelontwerper verbonden aan de bij filatelisten bekenden firma Joh. Enschedé en Zonen. In 1953 werd hij docent bij de Dienst Esthetische Vormgeving van de PTT. Kort na de Tweede Wereldoorlog veranderde het vrije werk van Van der Vossen van figuratief in abstract. Enkele jaren voor zijn dood draaide hij dat weer terug. Zijn werk werd zowel in binnen- als buitenland 10-tallen keren geëxposeerd.

Terug naar de Art Deco. Dit was een kunststroming, ruwweg in de periode 1930-1940 en deed zich onder meer voor in architectuur, interieur, gebruiksvoorwerpen en decoratieve kunst. Maar ook in de grafische kunst. Deze door Van der Vossen ontworpen fiscaalzegel uit de periode 1934-1940 doet sterk denken aan verfraaiingen van talrijke Art Deco-gebouwen.

Ongebruikt is deze omzetbelastingzegel een dubbelzegel, het rechterdeel wordt op de aankoopfactuur voor de klant geplakt, het linkerdeel op een kopie daarvan voor de administratie van de leverancier. Beide delen hebben dezelfde waarde aanduiding. Hier zien we dus delen van twee verschillende zegels. Op het linker zegeldeel zien we een guilloche met het attribuut van Mercurius (de god van de handel) t.w. twee slangen en zijn staf, op het rechterdeel het hoofd van Mercurius met de gevleugelde helm en een guilloche met de Nederlandse leeuw. De belastingzegels, waarvan 4 typen/kleuren bestaan, zijn door Joh. Enschedé en Zonen geproduceerd. In Filatelie 6/7 en 9 van 2017 is een uitgebreid artikel over de omzetbelastingzegel verschenen van de hand H. Hagers en H. Kremer.

Van der Vossen ontwierp in 1930 de luchtvaartpostzegels voor Suriname (7 waarden) en Curaçao (13 waarden). De afbeeldingen op deze zegels betreft in beide gevallen het hoofd van Mercurius. Mercurius was naast god van de handel ook de god van communicatie en reizen, welke rol hij op deze postzegels vertolkt. Op de Surinaamse zegel blaast hij op de hoorn alsof hij wil zeggen ik kom eraan. Op die van Curaçao overziet hij de over te steken oceaan.

In 1929 verscheen in Suriname ten bate van de Vereniging Het Groene Kruis de postzegel De Barmhartige Samaritaan (4 waarden), ontworpen door Van der Vossen. Ruim 10 jaar later, in december 1930 verschenen de door hem ontworpen kinderzegels in Nederland. Deze stellen de vier jaargetijden voor, de lente met een kind in een hand, de zomer met een kind op een hond, de herfst met een kind op de schouder van St. Christoffel en tenslotte de winter met het kind in de kerstkribbe bekeken door de ezel.

Met de robuuste vormgeving van de ontwerpen van de luchtpostzegels, de Groene Kruiszegel en kinderzegels was André van de Vossen m.i. een vertegenwoordiger van de Art Deco.

Tot zover de relatie met mijn verzamelgebied Art Deco, maar Van der Vossen heeft veel meer (semi)filatelistisch werk geleverd.

In totaal heeft hij voor de volgende landen de daarbij genoemde aantallen postzegels ontworpen (het aantal verschillende afbeeldingen, niet het aantal catalogusnummers): Nederland 21, Nederlands Nieuw-Guinea en West Nieuw Guinea 5, Curaçao 3, Nederlandse Antillen 11 en Suriname 8. In totaal dus 48 ontwerpen, een aanzienlijk filatelistisch oeuvre! Het voert te ver om die hier allemaal te bespreken of af te beelden. Eén uitzondering wil ik wel maken, dat betreft zijn ontwerp voor de Europazegel uit 1958 dat dus in zes landen is toegepast.
In tegenstelling tot veel andere landen wordt in Nederland de naam van de postzegelontwerper niet op de postzegel vermeld. Een soort inbreuk op deze gewoonte werd in 1935 door graficus M.C. Escher gemaakt. In de hoek linksonder van de Luchtvaartfonds postzegel (NPH 278) had hij "stiekem" zijn initialen verwerkt. Maar met de door Van der Vossen ontworpen Europazegel werd een inbreuk op deze regel gemaakt. De andere EEG-landen waren immers wel gewend om de naam van de ontwerper te vermelden, zij het dat je een goede loep nodig hebt om die te ontdekken. De waarden, het formaat en de kleuren van de postzegels zijn niet identiek, de afbeelding van de "E met duifje" zijn dat wel.

Tot slot nog een min of meer aan de filatelie verwant onderwerp. De PTT heeft naast postzegels nog diverse andere soorten zegels uitgegeven. Op 19 december 1940 kondigde rijkscommissaris Seyss-Inquart een verordening af waarmee het luistergeld

werd ingevoerd. De heffing daarvan werd opgedragen aan de PTT die een systeem ontwierp met zogenoemde luistervergunningen die men bij ieder toestel diende te bewaren en waarbij de zogenaamde radiozegel een rol speelde. Dit zegel is de door Van der Vossen ontworpen radiozegel (2 waarden, uitgegeven in 1941 resp. 1942) met een wereldbol en antennemast.

Jan Vogel

Ingekomen bericht:

De filatelie verandert van jas, maar niet van hart

André van Haastrecht trof op Facebook een bijzonder aardig artikel aan van de hand van Cees van der Wel over de veranderingen die de laatste decennia in de wereld van de Filatelie hebben plaatsgevonden. Daarbij hoort de afbeelding op de volgende pagina. Op de facebook-pagina van Cees van der Wel kan men de tekst van het artikel vinden. Omdat ik niet op Facebook zit kan ik dat zelf niet, maar als u gebruik van Facebook maakt kunt u het vast en zeker vinden. Hij schrijft dat de wereld van het postzegel verzamelen drastisch is veranderd, maar op een andere manier nog springlevend is. Het is vooral veelal digitaal geworden waarbij we afscheid hebben genomen van papier en gewone winkels. Hij geeft ook een mooie visie op de toekomst van de filatelie: meer specialisatie, meer digitaal en meer rond betekenis. Enkele van zijn slotgedachten zijn het waard om hier herhaald te worden:

"De postzegelwereld sterft niet, zij verhuist. Want elke postzegel draagt hetzelfde stille geheim: Zij verbindt mensen, plaatsen en tijden."

"En zolang mensen willen bewaren wat anders vergeten zou worden, zal filatelie blijven bestaan. Misschien niet zoals gisteren. Maar zeker ook morgen."

FILATELIE VERANDERT VAN JAS, NIET VAN HART

De wereld van postzegelverzamelaars verandert. De passie blijft.

VAN WINKELSTRAAT...

- Fysieke winkels verdwijnen.
- Persoonlijk contact, advies en het kopje koffie worden zeldzamer.
- Maar de herinneringen en kennis blijven van onschatbare waarde.

...NAAR WERELDWIJDE MARKTPLAATS

- Internet heeft een wereld aan mogelijkheden geopend.
- Koop, verkoop en verbind – overal, altijd.
- Meer keuze, meer snelheid, meer verbinding dan ooit tevoren.

HET VERDWIJNEN VAN VERENIGINGEN?

Veel filatelistische verenigingen vergrijzen en verliezen leden.

Toch blijven verzamelaars verbonden – online.

Nieuwe gemeenschappen ontstaan via sociale media, fora en digitale platforms.

CATALOGI & TIJDSCHRIFTEN: VAN PAPIER NAAR PIXELS

- Digitale catalogi zijn sneller, goedkoper en wereldwijd toegankelijk.
- Maandbladen hebben het moeilijk door dalende oplages.
- De toekomst: hybride oplossingen met diepgaande en kwalitatieve inhoud.

WORDT ER MISSCHIEN MÉÉR VERZAMELD DAN OOIT?

Ja! Miljoenen mensen verzamelen wereldwijd: thema's, poststukken, FDC's, postwaardestukken, fiscale zegels, maximumkaarten en meer. Dankzij online platforms is er meer circulatie, meer zichtbaarheid en meer internationale handel dan ooit.

De statistieken van vroeger vertellen niet het hele verhaal.

DE TOEKOMST VAN FILATELIE

1. **MINDER MASSA, MEER SPECIALISATIE**
   De verzamelaar wordt specialist. Meer kennis, diepere focus, kleinere niches.
2. **MEER DIGITAAL, MAAR MEER BEHOEFTE AAN ECHTHEID**
   Digitale certificering, AI en blockchain worden belangrijker. Maar het echte object in handen houden blijft uniek.
3. **VERZAMELEN ALS VERHAAL**
   Jongere generaties verzamelen minder catalogusnummers en meer verhalen. Geschiedenis, cultuur en betekenis worden belangrijker dan ooit.

DE HOBBY VERHUIST, DE PASSIE BLIJFT.

- Van winkel naar wereldmarkt
- Van verenigingszaal naar digitaal netwerk
- Van catalogusnummer naar verhaal

De oude filatelist ziet verlies.
De nieuwe verzamelaar ziet mogelijkheden.
Beiden hebben gelijk.

Want elke postzegel draagt hetzelfde stille geheim:

Het verbindt mensen, plaatsen en tijden.

ZOLANG MENSEN WILLEN BEWAREN WAT ANDERS VERGETEN ZOU WORDEN,
ZAL FILATELIE BLIJVEN BESTAAN.
Misschien niet zoals gisteren, maar zeker ook morgen.

DE LOCATIES

Zoetermeer:
Buurtvereniging Buytenrode
César Franckrode 60
Beursleider: Henk Jetten
Leidschendam
De Plint
Prins Frederiklaan 7
Beursleider: Henk Jetten
(h.jetten@hccnet.nl)
Den Haag
Wijkcentrum Vruchtenbuurt
Albardastraat 60
Beursleider: Huub Savenije
(redactie@zhpv.nl)

ENTREE
Leden gratis, niet-leden 1,00
(eerste 3 keer gratis)

VOOR TAFELHOUDERS
Tafelhouders dienen zich aan te melden bij de beursleiders

RONDZENDVERKEER
Administratie boekjes en tassen:
M.W.M. Doll, tel. 070-3838614
of e-mail: mwmdoll@gmail.com

VEILINGCOMMISSIE
Hans van As: 071-5131897
Henk Sloot: 070-3080120
Marnix Mourits: 06-24975279

ACTIVITEITEN

Zoetermeer	Beurs
za 5 sept.	13:00–16:00
Leidschendam	Beurs
za 19 sept.	13:00–16:00
Den Haag	Beurs
za 26 sept,	13:00–16:00
Zoetermeer	Beurs
za 3 oct.	13:00–15:30
Aansluitend ALV	
Leidschendam	Beurs
za 17 oct.	13:00–16:00
Zoetermeer Najaarsveiling	
za 24 oct	
kijkgelegenheid	10:00–13:00
veiling	13:45–16:30
Zoetermeer	Beurs
za 7 nov.	13:00–16:00
Leidschendam	Beurs
za 21 nov.	13:00–16:00
Den Haag	Beurs
za 28 nov.	13:00–16:00
Zoetermeer	Beurs
Za 5 dec.	13:00–16:00
Leidschendam	Beurs
za 19 dec.	13:00–16:00
Den Haag	Beurs
za 26 dec.	13–16 uur

(n.b. mogelijk wordt 26 dec geen beurs gehouden)